بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިންމުނުގޮތް

- ޝަރީޢަތު ނަންބަރު: 2022/HC-B12/74
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު، ސަނަސްފިޔާ، ހދ. ކުޅުދުއްފުށި
- އިސްތިއުނާފު ޖަވާބުދިން ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު
ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބް ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ހުކުމް ތާރީޚު: 12 މުޙައްރަމް 1444 / 10 އޮގަސްޓް 2022

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

4 މުޙައްރަމް 1444

2 އޮގަސްޓް 2022

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރު:

- ނަންބަރު: B12C/MA/2022/56 ކޯޓު އަމުރު (ވަގުތީ)
- ނިންމި ކޯޓު: ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ ކުޅުދުއްފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު (ވަގުތީ)
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 6 ޖުލައި 2022
- ނިންމުނު ތާރީޚް: 6 ޖުލައި 2022

ޖިނާއީ- ކޯޓު އަމުރު- ސަރަޙައްދުން ބުރުދެއް ކުރުމުގެ ކުރިން މީހަކު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ހާލަތް- ބަންދާކެރު ގޮތް ކަނޑައަޅާ އަމުރުގައި ވާންނީ ސަބަބުތަކާއި ހެކީގެ ޖުމުލަ ތަޙުޤީޤު ގަބޫލުކުރަން ވުޖޫދުވާކަން- ޚާއްޞަ ވާނުވާގައި ކަނޑައަޅާފައިނުވާ ކަމުގައި އަމުރު ވާނުވާ ދޫކޮށްލުން- ސަބަބުތަކާއިގުޅޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 14 ވަނަ މާއްދާ

ފަރިޔާދު ހުށަހެޅި މަރުޙަލާގެ [illegible]

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު

1. މިއީ ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ ކުޅުދުއްފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B12C/MA/2022/56 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހދ. ކުޅުދުއްފުށި، ސީސަންވިލާ، ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު (ދރއ ކާޑު ނަންބަރު: A115204) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަށް [illegible] [illegible] އެވެ.

މައްސަލައިގެ ފަސްމަންޒަރު

2. އިލްޒާމުކުރެވުނު [illegible] ހުރެ [illegible] ކުއްޖާގެ އުމުރުން 13 އަހަރުން ފުރިގެން ޖިންސީ ގޯނާކޮށް [illegible] ތުހުމަތުން [illegible] ކަމަށް [illegible] މައްސަލައާ ގުޅިގެން 5 ޖޫލައި 2022 ތާރީޚުގައި ހދ. ކުޅުދުއްފުށި، ސީސަންވިލާ، ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނެސްފައެވެ.

3. އަދި އެ މައްސަލައާ ގުޅިގެން 6 ޖޫލައި 2022 އިން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ބަންދުކުރުމަށް ކުޅުދުއްފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން އަމުރުކުރިއެވެ. އެ އަމުރުގައި "ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރި ސަބަބު" ގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

> "ކުށުގެ ތަފްސީލު: ތުހުމަތުކުރެވޭ ޖިނާއީ ކުށް
>
> ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބު: ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު) ގެ 30 ވަނަ މާއްދާ އާއި 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އާއި 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އާއި 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް [illegible] ތުހުމަތުކުރެވޭ ޖިނާއީ ކުށް [illegible] [illegible] [illegible].

ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭނީ ޝަރުޢީ ސަބަބުތަކެއް ހުރެ ސަބަބަށް: ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނާ ބެހޭ ޖިންސީ ކުށް ކުރާ މީހުންނަށް ދެވޭ ޢަދަބު ކަނޑައަޅައި ޚާއްޞަ ކަންތައްތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 30 ވަނަ މާއްދާ އާއި 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ ޝަރުޢީ ސަބަބަކަށް"

4. މީގެ އިތުރުން އެ އަމުރުގައިވާ "އިތުރުބަޔާން" މިބައިގައި އަންނަނިވި ފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

"- މީހާގެ ބަންދުމުއްދަތު ގުޅުމާ ހިނގުމުގައި ޕޮލިސްއިން ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-HDB/B12C/2022/34 (6 ޖުލައި 2022) ސިޓީ އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނާ ބެހޭ ޖިންސީ ކުށް ކުރާ މީހުންނަށް ދެވޭ ޢަދަބު ކަނޑައަޅައި ޚާއްޞަ ކަންތައްތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 33 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާނެއެވެ. ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާގައި ތުހުމަތުގައިވާ ހާލަތުން ފާހަގަވާ ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން ތަޙްޤީޤު ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް ބަންދުގެ މުއްދަތު ބަޔާންކުރުމުގައި ބަލާފައިވެއެވެ.

30 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ވަކިން އަމުރު ނެރެފައިވެއެވެ.

- މީނާ ހައްޔަރުކުރެވުނުފަހުން ސިޓީ އަމުރު ނެރުނު ދުވަސް ފިޔަވައި މީހާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ފާހަގަކުރެވުނު މި ސިޓީގައި މަސައްކަތްކުރެވުނު 3 ދުވަސްވަނީ ފިޔަވައި އަނެއް ދުވަސް ހިސާބުކޮށް މިދުވަސް އަދި ކޯޓުގައި ތިބެފައިވާ ސަބަބުތަކެވެ."

5. އެ ސިޓީ އަމުރާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހިގެން އަބްދުﷲ މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން އެ ސިޓީ އަމުރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރިއެވެ. މިއީ އެގޮތުން ބަލާ އިސްތިއުނާފު ޤަޟިއްޔާއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނިންމުން

6. ހުޅުމާލޭ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B12C/MA/2022/56 ސިޓީ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރަމުން އަބްދުﷲ މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި 03 (ތިނެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައިފައެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަކީ: ދަށުކޯޓުގެ ބަންދުކުރެވުނު އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު އަކީ ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭނީ ފަދަ ކަމެއް ނެތިއްސުރެ، އޭނާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށް އިތުރުކޮށްފައިވަނީ

ސަޕްލިމެންޓްކުރުމަށް ޙައްޤު އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 14 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

- **ދެވަނަ ނުކުތާ އަށް:** އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރުމުގެ ޙިސާބުން ހުކުމްކުރާނެ ތަނެއް، ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ސަބަބު އޮތް ކަމަށް ދޫނުކުރާ ސަބަބު ބަޔާންނުކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ސަޢީދު އިބްރާހީމް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް (2020/SC-A/93) މައްސަލައިގެ 30-32 ވަނަ ޕެރެގްރާފްތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށް، ތަފްސީލު ބަޔާންކުރުމެއްނެތި، އަދި ދުސްތޫރުން ލިބިދޭނެ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ގެއްލޭ ގޮތަށް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.
- **ތިންވަނަ ނުކުތާ އަށް:** ޝަރީޢަތުގެ ބަންދުން އަބްދުﷲ މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ޖިނާއީ ކުށުގައި ޝަރީޢަތް، އޭނާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތް ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ކުރެވިދާނެކަމަށް ބެލިނަމަވެސް ޤާނޫނު ނުވާ ދެ ޚިލާފުވުމުގެ ބަލިޔާ އިޤްރާރުކުރުމަށްފަހު އަދި ހިނގާފައިވާ ފުރުޞަތުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގައިވާގޮތަށް ސަބަބެއް އޮތް ކަމަށް މަރުޙަލާ ދުވަސްވެދާން ސާބިތުކުރުމަށް ޙާލަތުގައި ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާމެދު ދެފަރާތުން ދިފާޢުއްޖަގެ ހައިކޯޓުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ ޚުލާޞާ

7. އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން އަބްދުﷲ މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން ޙައިޘިއްޔަތުގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދުގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށް އިތުރުކޮށްފައިވަނީ ސަޕްލިމެންޓްކުރުމަށް ޙައްޤު އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 14 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް މާނާގެ މުއްދަތުތަކަށް ކަމަށާއި، ތުހުމަތުކުރުމުގެ ޙިސާބުން ހުކުމްކުރާނެ ތަނެއް، ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ސަބަބު އޮތް ކަމަށް ދޫނުކުރާ ސަބަބު ބަޔާންނުކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ 2020/SC-A/93 ގެ މައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ

ތަފްސީލު ބަޔާންކުރުމުގެ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ކަމަށެވެ. މީގެ އިތުރުން އަބްދުﷲ މުޙައްމަދުގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްފައިވަނީ ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގައިވާގޮތަށް ސަބަބެއް އޮތް ކަމަށް މަދަނީ ޖިނާއީ ސާބިތުކޮށްދީފައިނުވާތީ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިއަށް ... ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކޮށްދިނުން ކަމަށެވެ.

8. ޖަލްސާގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ މި މައްސަލައަށް ތަޠްބީޤުކުރެވޭނީ ޤާނޫނު ޤާނޫނު ކަމަށާއި އާންމު އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު މި މައްސަލައަށް ތަޠްބީޤުނުކުރެވޭނެކަމަށެވެ. މީގެ އިތުރުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/SC-A/13 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ އަބްދުއް ސަލާމް) ޤަޟިއްޔާގެ 13 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި "ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަށް ރުޖޫޢަވާން ނުޖެހޭނެކަމަށް ފާހަގަކުރައްވާފައިވާތީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 14 ވަނަ މާއްދާ މި މައްސަލައަށް ތަޠްބީޤުނުކުރެވޭނެ ކަމަށެވެ. އަދި މި މައްސަލައަކީ ތަޠްބީޤު ކުރަންވާނީ އެއީ މައްސަލައަކަށްވާތީ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ދަށުން ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމަށް ކޯޓަށް އެދެނީ އިލްތިމާސްގެ ބަންދުނުކޮށް ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމަކީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލާ ޚިލާފު ކަމެއް ނޫން ކަމަށެވެ. ހަމައެއާއެކު މިފަދަ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ބަލައި، އަދި ހެކި [illegible] އަދި ހެކިބަސްދޭނެ މީހުންނަށް ނުފޫޒު ފޯރުވައި ތަޙުޤީޤަށް ހުރަސް އެޅިދާނެކަމަށް ބަލައި، އަދި މަރުޙަލާގައި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން މަގުފަހި ކޮށްދިނުމަށްޓަކައި އެ ބަންދު އެ ދިގުކުރަން ޖެހޭ ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށެވެ. އެންމެފަހުން މައްސަލައިގައި ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށް ޖެހިގައި މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރި ފަރާތެއްކަން ހިނގައިދާނެކަމަށެވެ. އެންމެފަހުން އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ބަންދުގައި ބަހައްޓައިފައިވަނީ، ބަންދުގައި ބަހައްޓަން

ސަބަބުތައް އެގޮތުގެ މަތިން ހުރިކަމަށް ދައުލަތަށް ސާބިތުކޮށްދެވިގެން ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް ކަމަށް ދެކޭތީ އެ އަމުރު ދަމަހައްޓައިދިނުން އެދޭކަމަށެވެ.

ބަންދުކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުގައި ހުށަހަޅާ [illegible] [illegible] [illegible]

9. އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާ ނުކުތާއަކީ [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު އަލީ ބަންދުގައި [illegible] [illegible] ކަމުގައި ބެލިއަސް، [illegible] ބަންދުގެ މުއްދަތު 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށް [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ [illegible] 14 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ޚާއްޞަ ޤާނޫނަށް އިސްކަންދިނުން

9.1 ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި[1] ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަށް ރުޖޫޢަވާން ނުޖެހޭނެކަމަށް **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible]**[2] މައްސަލައިގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިނުވާ ކަންކަން މިފަދައިން [illegible] މި އިބާރާތުން ދޭހަވެއެވެ.

---

[1] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[2] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/13 ގެ ޤަޟިއްޔާ

ދަށު ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން އިޖުތިހާދުން ލިބިގެންވާ ކަމުގެ މައްޗަށް އިސްތިއުނާފީ ކޯޓުން ބަލާ ކަނޑައަޅާނެ ހުދޫދު

9.2. ފަނޑިޔާރަކަށް ލިބިގެންވާ އިޖްތިހާދެއްގެ މައްޗަށް އިސްތިއުނާފީ ކޯޓަކުން ވަންނަންވާނީ ހަމައެކަނި އަންނަނިވި ފަދަ ހާލަތެއް އޮތްކަމަށް ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. [illegible][3] މައްސަލައިގެ އިއްތިފާޤު ރައުޔުގައި ފަނޑިޔާރު ހުސްނުއްސުޢޫދު ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ.

(ހ) ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ގޮތް ނިންމި ގޮތަކީ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ވުން، ނުވަތަ ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު އިޖްތިހާދުކުރުމުގައި ނިންމުމުގައި ކަމާނުބެހޭ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވުން؛

(ށ) ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު އިޖްތިހާދުކުރުމުގައި ނިންމުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަން ވާޖިބުކަމުގެ ބަޔާން ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރަށް އޮޅިފައި އޮތުން؛

(ނ) ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު އިޖްތިހާދުކުރުމުގައި ގޮތް ނިންމުމުގައި މައިގަނޑު ވާޤިޢާއަކަށް ނުވަތަ ކަމަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައި ނުވުން؛

(ރ) ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު އިޖްތިހާދުކުރުމުގައި ގޮތުގެ ސަބަބުން އަނިޔާވެރިވާ ކަމެއް ނުވަތަ ބޭއިންސާފު ގޮތުގައި ކުރެވިފައި އޮތުން، މިއެވެ.

---

[3] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/51 ޤަޟިއްޔާ

ތަޙުލީލުކުރުން

9.3. އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ބަންދުކުރުމަށްނެރެފައިވާ އަމުރުގެ [illegible] ބަޔާނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާގައި އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] ހޯދުމުގެ [illegible] ބަންދުގެ [illegible] ބުނެފައިވާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ވަގުތީ އަމުރެއް [illegible]. އަދި އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ވަކީލަކަށް [illegible] ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާއަށް [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދު އަމުރު ނެރުމުގެ [illegible] ހަމަ [illegible] [illegible] [illegible] އުސޫލުތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[4] 33 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވެއެވެ.

9.4. އަބްދުﷲ މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން މި މައްސަލައަށް [illegible] އެދި، ސުޕީރިއަރކޯޓުތަކުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[5] 14 ވަނަ މާއްދާ އަދި [illegible] ގޮތެއް ނިންމަން [illegible] [illegible] [illegible] ވަކިވަކި ހަމަޖެއްސުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 (ފަހެއް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު [illegible] ކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު [illegible] ތަޙްޤީޤު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][6] [illegible] [illegible] [illegible] ސުޕީރިއަރކޯޓުތަކުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[7] 14 ވަނަ މާއްދާ މި މައްސަލައަށް ތަޠްބީޤު ކުރެވޭނެކަމުގައި ނުފެނެއެވެ.

---

[4] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[5] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ސުޕީރިއަރކޯޓުތަކުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު)

[6] އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ބަންދުކުރުމަށްނެރެފައިވާ އަމުރުގެ އިތުރު ބަޔާނުގައި [illegible]

[7] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ސުޕީރިއަރކޯޓުތަކުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު)

9.5. މިއީ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކުށެއް ހިނގެން ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލަތަކަށް ވެފައި، ބުނެވުނު ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރަކަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ދީފައިވާއިރު، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[8] 14 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ފަދައިން ގިނަވެގެން 5 (ފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެން ދިގުނުވާ މުއްދަތަކަށް ބަންދުކުރުމުގެ މުއްދަތު ފާސްވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[9] 14 ވަނަ މާއްދާ މި މައްސަލައަށް ތަޠުބީޤުކުރަން ވެއްޖެނަމަ ބަންދުގެ މުއްދަތު އަދި ބަންދުގެ މުއްދަތު ކަނޑައެޅުމުގެ ސަބަބުތައް ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގެ[10] 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާ ކަމާގުޅޭ އެ ޤާނޫނުގެ މާއްދާތަކާ އެއްގޮތް ނުވާކަން އެނގެއެވެ.

9.6. އެންމެފަހުން މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ބަންދުގެ މުއްދަތު ކަނޑައެޅުމުގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[11] 14 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ފަދައިން ޢަމަލުކުރުމަކީ ލާޒިމް ކަމަކަށް ހަދައިފިނަމަ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[12] 33 ވަނަ މާއްދާގައި ވާފަދައިން 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރުމުގެ ކޯޓަށް ދީފައިވާ ބާރު ހަނިވެގެން ހިނގައިދާނެއެވެ. ކަން މިހެން އޮތުމުން ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި[13] ކަނޑައަޅާފައިވާ

---

[8] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު)

[9] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު)

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[11] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު)

[12] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[13] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަށް [illegible] ނުޖެހޭނެކަމަށް **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible] [illegible]**[14] މައްސަލައިގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި، [illegible] ލިބިގެންވާ އިޚްތިޔާރުތަކުގެ މައްޗަށް އިސްތިއުނާފު ކޯޓަކުން [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. [illegible]**[15] ގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލުން ރިޢާޔަތްކުރުމުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޚާއްސަ އުސޫލުތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[16] 33 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ވަގުތީ އަމުރެއް ދަށު ކޯޓުން ނެރުމުގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[17] 14 ވަނަ މާއްދާއަށް އެ ކޯޓުން ރިޢާޔަތް ކޮށްފައި ނުވުމަކީ އަދުލު ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ ސަބަބެއްކަމުގައި ނުދެކެއެވެ.

އިސްތިއުނާފު [illegible] ނުކުތާއާމެދު ސުޕްރީމްކޯޓުން [illegible]

10. އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ގެ މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމަވާފައިވާ [illegible] އިބްރާހީމް ވ. **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް** (2020/SC-A/93) މައްސަލައިގެ 30-32 ވަނަ ޕެރެގްރާފުތަކުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލާ [illegible]، [illegible] [illegible]،

---

[14] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/13 ފައިސަލާ

[15] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/51 ފައިސަލާ

[16] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[17] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު)

އަދި މުއްދަތަކަށް ލިބިގެންވާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހައްޤު ގެއްލޭ ގޮތަށް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

މިނުކުތާއަށް ސަމާލުކަން ދެއްވުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ފަރީޤުން ޖަވާބު ހޯދަންޖެހޭ ދެ ސުވާލު

10-1. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ސަރީޙާ އިބްރާހީމް ވ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް[18] މައްސަލައިގައި، އެ މައްސަލައިގެ ދާދި ބިނާކޮށްފައިވާ ފަރީޤާއަށް ގެ. މިޤަޟިއްޔާގައި އިބްތިދާއީގެ ޙުކުމްގައި، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހާ ބަންދުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައަޅައި، އެ މީހާ ދިފާޢު ކުރުމަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ފަރީޤުން ބަލައިގަންނަކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން އެ ޙުކުމުގެ 17 ވަނަ ނަންބަރުގައި މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ފަރީޤުން ޖަވާބު ހޯދަންޖެހޭ އަންނަނިވި ދެ ސުވާލު ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

(ހ) ފަރީޤުގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކޮށްފައިވާ މީހާ ގެނެ ތުހުމަތު ކުރެވުނު ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ބެލެވޭ ހެކި ހުރިކަން ނުވަތަ ނޫންކަމެވެ.

(ށ) ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުންކަން ޒަރޫރަތެއް ވުޖޫދުވެފައިވާކަން ނުވަތަ ނޫންކަމެވެ.

10-2. އަދި އެ މައްސަލައިގެ 31 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ބަންދާމެދު ގޮތް ކަނޑައަޅުމުގައި ފަރީޤާ އަމަލުކުރަން އޮތްގޮތް ބަޔާންކުރައްވާ އަންނަނިވި ފަދައިން ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ.

---

[18] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާ

"ކުށެއްގެ [illegible]

[illegible]

[illegible]

49 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] ސަބަބެއް [illegible]

[illegible]..."

10.3. މީގެ އިތުރުން ކުށެއް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ [illegible] [19] [illegible]

10.4. [illegible]

ތަޙުޤީޤުކުރުން

10.5. [illegible]

---

[19] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/61 ޤަޟިއްޔާ.

ޝުހޫދުންގެ އިތުރުން ބަޔާނުގައި އަބްދުالله މުޙައްމަދު ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާގައި ޤާނޫނީ ވަކީލެއް ހޯދުމުގެ ފުރުޞަތުދެވިފައިނުވާކަމަށް ބަންދުގެ މަޖިލީހުގައި ބަންދުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވަނީ އަދުވެސް ނެގިފައި ހުރުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

10.6. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާ ބައިގައި، ބަންދުކޮށްފައިވާ ފަރާތް ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައިވާ މުއްދަތު ދިގުވެފައި ދާނަމަ، ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ކުރިއަށްދާނެ ބަންދުގައި ބަހައްޓާ ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ކޯޓުގެ އަމުރަކުން ބަންދުގައި ބަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ބަހައްޓާ މުއްދަތުވެސް ސަބަބަކީވެސް އެ ކޯޓުގެ އަމުރަކުން އެނގޭކަށް ނުވެއެވެ.

10.7. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރކިއުލަރގެ މަޖިލީހުގައި ދައުރުވުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ އަބްދުالله މުޙައްމަދުގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ޖުމުލަ 4 ހަފްތާއެއް ފަހު ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރަންވާނެކަމެވެ. އެ އަމުރަށް އަދުލު ޢިއްދަގައި ހުކުމަކާއިގުޅޭގޮތުގައި ބަންދުކުރައްވާފައިނުވާތީ، މުއްދަތު ދިގުކޮށް އެއްވެސް ހަފްތާއެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ހުކުމަކުން ނުވަތަ ނުކުތާތަކުގެ އެ އަމުރުގައި އެނގޭކަށް ނުވެއެވެ. އަދި ހުކުމަކުން އެއްވެސް ހަފްތާއެއް ޖުމުލަ ގޮތެއްގައިނަމަވެސް އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާތީ، އަދުލު ނުކުތާއިވެސް ކޯޓު ހަފްތާކަށް ދިމާއްލާކޮށްގެން ކަނޑައެޅޭ އެނގޭކަށް ނުވެއެވެ.

10.8. ކޯޓުން ވިދާޅުވާ ބަންދުކުރުމުގައި ނުވާ އަދުލުއިންސާފު ސަލާމަތްކުރުމުގެ ހައްގު ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ތަޙުޤީޤު ކުރުމުގައި ކުރިމަތިވީ އެއް ކުރިމަތިލާ ބަންދަށް ހުކުމް ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ނަމަވެސް ބަޔާންކުރާކަމީ، އެފަދަ ބަންދުކުރުމަށް މުދުވަސް ބަލައިގަތުމަށް، އެ ބަލަން އަތުވެދަން ދުރުކުރާތީ ހުރި ނުވަތަ ފާރިންނެ ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ނަމަވެސް ބަންދުކުރުމުން މުދުވަސް ކަމަށް ބަޔާންވާ ހިނގައްޖެއެވެ. ނަމަވެސް ކުރިއެއްގެ މުޙާސަބާ ކޯޓުގެ ބަލަމުން އަދުލުގައި އަބްދުالله މުޙައްމަދުގެ މަޢާމަލާ ތަޙުޤީޤު ކުރުމުން ކުރި އެއް ކުރިމަތިލާ ބަންދު އެއްވެސް ހަފްތާއެއް އެ އަދުލުގައި ބަންދުކުރުމުގެ

ނުވެއެވެ. އަދި ބަންދުކުރަން ފުދޭވަރުގެ ހާލަތްތައް ކުރިމަތިވެފައިވާކަމަށް، އެ ހާލަތު އުފެދިފައިވާ ހައިސިއްޔަތު ފާހަގަކޮށްދީފައިނުވާތީ، އެހެން ކަންކަމާމެދު ބަލާކަށް ނުޖެހެއެވެ.

10.9. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ފައިސަލްކުރައްވާފައިވާ މިސާލު ބަޔާންކުރެވުނު ހަމަތައް މި މައްސަލައަށް ތަޠްބީޤުކުރާއިރު، މިސާލު ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގައި ފުރިހަމަ ހުރުމުން ކުޅުދުއްފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B12C/MA/2022/56 ކޯޓު އަމުރަކީ ބަންދުގައި ދިހަ ބަހައްޓަން އަމުރުކުރާއިރު އެ އަމުރުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ އެންމެ އަސާސީ ސަބަބުތައް ފުރިހަމަވެފައިވާ ކޯޓު އަމުރެއް ކަމުގައި ބެލޭވަރަކަށް ނުވެއެވެ. މިކަމާގައި މިފަދައިން ކަނޑައެޅިގެން ދިޔުމުން އިސްތިއުނާފު ލިބުނަ ނުކުތާއަށް މިހިސާބުގައި ރިޢާޔަތްކުރުމުގެ ބޭނުމުން ތަޙްލީލުކުރުމުގައި ނުދެކެމެވެ.

11. އަބްދުﷲ މުޙައްމަދުގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް އެދި ކުޅުދުއްފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް 6 ޖުލައި 2022 ގައި ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް ބެލިއިރު، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ ކުޑަކުއްޖަކާ ގުޅޭގޮތުން ކުރާ ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ ކުށް ކަން އެނގެއެވެ. އަދި އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އެދިފައިވާ ސަބަބުތަކަކީ ހެކިބަސްދޭންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވާނެކަމާއި އަދި މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށްޓަކައި ކަން އެނގެން އޮތުމުން، އެކަންކަން އެގޮތުގައި އޮތުމަކީ ސާބިތުކުރެވިފައިވާ ގޮތުން ހިނގާ ގޮތުގައި ބައްޔިނާތުގައި ދިނުމަށް ހުށަހެޅުމުގައި އެ ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

12. މިހެން ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅައި ކޯޓުއަމުރަކީ މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ އަމުރުން އެނގެން ނުވާނޭގޮތުން އެ ކޯޓަށް ދިނުން އެކަން ސާފުކުރައިދޭ އަންނަނިވި ހެކިތައް ހުށަހެޅުންތަކުން

ދަށު ކޯޓުން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[20] އަދި މި ހެކިތަކަކީ ދައުލަތުންވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ފާހަގަކުރި ހެކިތަކެވެ.

12.1. އަނިޔާ ލިބުނުކަމަށް ބުނާ ފަރާތުގެ ބަޔާން

12.2. ހެކިބަސްދޭ ފަރާތުގެ ބަޔާން

12.3. ސީނަށް ދިޔަ ފުލުހުންގެ ބަޔާން

12.4. ފޯނުގައި ހުރި ބައެއް މެސެޖުތަކުގެ ސްކްރީންޝޮޓް

އެހެންކަމުން، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ހެކިތައް ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނުކަމާއި، ތުހުމަތުކުރެވޭ ޖިންސުގެ ހެކި ހުރިކަން އެނގެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޝަނުން އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ބަންދުކުރަން އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގައި ޕްރޮސިކިއުޝަނުގެ ޓީމާ [illegible] [illegible] [illegible]. ނަމަވެސް އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ބަންދުކުރުމަށް ދަށު ކޯޓުން ނިންމަވާފައިވާ ނަންބަރު B12C/MA/2022/56 އަމުރުގައި އެއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ބަންދުކުރަންޖެހޭ [illegible] ސަބަބު [illegible] [illegible] އެ އަމުރުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ އަސާސީ ޝަރުޠުތައް [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] ސަބަބުން އެ އަމުރު ބާޠިލުކުރަންޖެހޭ ކަމުގައި އަޑުއަހާ ދެކެމެވެ.

ނިންމެވި ޙުކުމް

13. އެހެންކަމުން އަޑުއެހުން ދެކެނީ ކުޅުދުއްފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B12C/MA/2022/56 ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކުރަންޖެހޭ ކަމަށެވެ.

---

[20] ކުޅުދުއްފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B12C-A/95/2022/1 (4 އޯގަސްޓް 2022) ސިޓީ

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާގެ ރައުޔު:

14. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް ރިޔާސަތުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށާއި، އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާއާއި ތިންވަނަ ނުކުތާއާ ގުޅޭގޮތުން ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ތާއީދު ކުރަމެވެ.

15. އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާއާ ގުޅޭގޮތުން ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ތާއީދުކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔު:

16. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް ރިޔާސަތުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށާއި، އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާއާއި ތިންވަނަ ނުކުތާއާ ގުޅޭގޮތުން ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ތާއީދު ކުރުމާއެކު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަ ކުރަމެވެ.

17. އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ ބަހުސްގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ޢަލީ ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ޤަރާރެއް ކަމުގައި ބެލިޔަސް، އޭނާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށް އިތުރުކުރެވިފައިވަނީ [illegible] ޖިނާއީ [illegible] ޤަވާއިދުގެ 14 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ. މިނުކުތާއަށް ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތްކުރާއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

18. ކުޑަކުދިންނާމެދު ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނަށް ޚާއްޞަ އަދަބު ދިނުމުގެ ޤާނޫނުގައި[21] ކަނޑައަޅާފައިވާ [illegible]

---

[21] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އަބްދުލް ސަލާމް[22] މައްސަލައިގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން ދާއިރާ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ކަންކަން މިހަމައިން އިސްތިސްނާކޮށްދެވޭނެކަމަށް މި އިޖްތިހާދުން ދެކެވެއެވެ.

19. ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ބަންދުކުރުމަށްފަހުގައިވާ އަމުރުގެ އިތުރު ބައެއްގައި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ބެލުމުގެ މަޙްކަމާގައި ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ވަކީލަކަށް އެދިފައިވާތީ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށެވެ. އިސްތިއުނާފު ސަބަބުތަކުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ވާހަކަތަކުން މިމައްސަލާގައި ފަނޑިޔާރު ނިންމައިފައިވާ ވަގުތީ އަމުރަކީ ބަންދުކުރުމުގެ ގޮތުން ހިންގުމަށް ހާޒިރު ކުރުވުމަށްވާ މުއްދަތު ދިނުމަށް ވަކިވަކި ހަމަޖެއްސުމަށް ފުރުސަތަކަށް އެދުމުން، ނިންމައިފައިވާ އަމުރުއްކަން ސާފުވެއެވެ. ދެން އެފަދަ ސާބިތުވާ މި އިޖުރާއަތުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ޝަރީޢަތުގެ ޖިނާއީ ކުރި މިންވަރުގެ ދާއިރާ އިޖުރާއަތުތަކުން އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ ކަނޑައެޅި ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިޖުރާއަތެވެ.

20. ވަގުތީ ގޮތުން ބަންދު އަމުރު ނެރުމުގެ ވާހަކަ ޤާނޫނީ ކޮންމެ ޖިނާއީ ޤާނޫނާ މުޢާމަލާތު ކުރާ އުސޫލުތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި[23] ނަންބަރު ދަށުން ޤާނޫނުގެ[24] 33 ވަނަ މާއްދާގައެވެ. އެ މާއްދާގެ އަސާސުތަކަށް ބެލުމުން އިސްލާމް ބެލުމުން ޤާނޫނު[25]ގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ މައްސަލާގައި، އެންމެ ފުރަތަމަ ބަންދުގެ މަޙްކަމާގައި ފަހަރެއްގައި 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކުރެ ކަމަށް ފާހަގަ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ވަގުތީ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރުނީ ބަންދުގެ ދައުރާގައި ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ކުރުމަށް ބަންދުގެ މުދަތު ނިންމާލެވޭތީ ބަލަމުންދާކަން އެނގެއެވެ. އަދި ބަދަލުވާ ބަންދު

---

[22] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/13 ޤަޟިއްޔާ

[23] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[24] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[25] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

މުޅިން ނިންމާލެވިފައި ނުވާނަމަ އިތުރު 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށްވުރެ އިތުރު ނުވާނޭ ގޮތުގެމަތިން، ތުހުމަތު ކުރެވޭ ފަރާތް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރު ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވާކަންވެސް އެނގެއެވެ.

21. އެހެންކަމުން ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާ ޚާއްޞަ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ[26] ފަސްވަނަބައިގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން ވިސްތަރުގެ ދަށުން އައިސްފައިވާ މުއްދަތުތަކާއި އަޙްކާމުތަކުގެ އަކުރުތައް އެއްފަދަކަން ހާމަވުން ސާފުވެގެން ދަށި ބަންދާމެދު ގޮތުގެ ނިންމުމަށް ހާޒިރު ކުރިމަތިލާ ޖީނާ ދިރާޖެ ފަރިތަކާ ހަމަޖެއްސުމަށް ޒަރޫރީތަކަށް އެދުމުން، އަދިވެ ކޯޓަށް އިޖުރާއަތު ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާ ޚާއްޞަ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅި ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްދީފައި ނުވާކަމެވެ. އެހެންކަމުން މިމައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު ދަޢުވާކުރުން ޖަހާ އާދެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނާއި[27] އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދިފައިވާ ގަވާއިދުތަކުގައި އަރުން ދެކެވެ. އެހެންކަމުން ޢަބްދުالله މުޙައްމަދު ބަންދުކުރުމަށްއެދިފައިވާ އަމުރުގެ އިތުރު ބަންދުގައި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ޢަބްދުالله މުޙައްމަދު ވަކީލުކަން އެދިފައިވާތީ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް ބައްދަލުވުމުގައި އެގޮތުގެ މަތިން ނަގާ އަމުރު 5 ދުވަހަށްވުރެ ދިގުވުން ނުވާނެކަމަށް ދެކެމެވެ.

---

[26] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[27] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު 12/2016

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތަށް [illegible] ހުރުމުން، [illegible] [illegible] ކުޅުދުއްފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B12C/MA/2022/56 ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކޮށް، މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަރީފް